

Potřeby pečujících

Pohlčení péčí

„Žijete život pečovance, váš život, vaše koníčky, jsou podle tohoto života... A někde vzadu by mohla být ta vaše potřeba, vzhledem k tomu, že možnosti jsou omezené tak se na ni nedostává.“

- emocionální identifikace s pečovanou osobou je tak úzká, že pečovatelé často nedokáží oddělit vlastní potřeby od potřeb pečovaného
- potíže svoje potřeby vyjádřit či předjímat, rozlišit mezi svými potřebami a potřebami pečovaného a navíc je pro ně často velmi nesnadné akceptovat pomoc, která je určena primárně pro ně

POHLČENÍ PÉČÍ , které se jeví jako úplná oddanost příjemci péče, není projevem bezproblémové péče, ale JE RIZIKEM samo o sobě

Potřeby pečujících

Základní

- Zdravotní - psychické, fyzické
- Finanční a profesní
- Sociální
- Rodinné
- Emocionální (zvládání emocí k sobě a druhým)

Duchovní

Růstové potřeby

Potřeby zdravotní

- Nutnost pečovat o své zdraví (zvýšená zátěž) x nutnost pečovat
- Dostatek spánku x chronická spánková deprivace
- Přirozený rytmus dne (práce/odpočinek, spánek/bdění,...) x nutnost péče 24/7

„Přijmout péči o sobu blízkou neznamena odpracovat si svých 8 hodin a padla“. Znamená to být celý den ve střehu. Ve dne v noci, den po dni, týden po týdnu, rok po roce.“

- Pravidelná podpora a praktická pomoc
- Zachování rozhodovací role tam, kde je to možné, udržení autonomie

x

Vysoká míra zodpovědnosti – neovlivnitelnost situace – malá kontrola nad situací a i vlastním životem

„... to není o té náročnosti, ale o té beznaději,... beznaděj je taková vysilující.“

Potřeby (nejen) finanční

- Potřeba práce, profesního růstu
- Potřeba jistoty finančního zajištění v průběhu péče a po skončení péče
- Návrat na pracovní trh
- Péče jako PRÁCE, společenský status

„Když jsem opustila práci,...tak mi to po nějakém čase bylo strašně líto, protože jsem vypadla z něčeho, co mě bavilo, navíc ten ruch kolem, ... Dostala jsem se do strašné izolace.“

„... finanční pohody, protože z každé strany nás honí exekutoři,

„... že musím dělat kouzla a dělat čáry máry, abychom vyšli, abychom zaplatili nájem za byt, abych měla na jízdenku,...“

- Ztráta zaměstnání a příjmu
- Ztráta kontinuity s profesí, ztráta pracovních kompetencí

→ Vyloučení

→ Ohrožení chudobou – feminizace chudoby

→ Pozdější problémy s nalezením práce

Potřeby sociální

- Potřeba patření- rodina, zaměstnání, přijetí okolím (rodiny s postiženým dítětem)
- Mít své místo – bezpečí, jistota
- Status
- Uznání
- Sociálních kontaktů – přátelství, lásky, sdružování
„... chybí mi setkávání,... chybí mi známí,... a já nemůžu prostě kdykoli, my jsme svázaní.“
- Vyrovnání se se změnou rolí (péče o seniory)
„ A navíc společenské uznání, že lidi, co to neznají, řeknou: „Ty seš doma, co pořád děláš?“...to je na facku.“
„...statistickej úřad nás nevede, my neexistujeme, nejsme pro nikoho“

Potřeby rodinné

- Rodinný život (celá rodina společně, sourozenci, partneři...)
- Partnerský život
- Dělbba péče v celé rodině x izolace
- Podpora v rodině
- Pečující – opečovávaný (vztahové problémy)
- Změny v sebehodnocení pečujícího

„Bála jsem se jít z domu,...bála jsem se cokoli podnikat, protože jsem si nevěřila, že to zvládnu, cokoli dalšího bylo spojeno s výčitkami svědomí, že se něco nestihne a potom se strachem..“

→ Rozpad rodiny

Potřeby duchovní

- Sdílení radosti, smutku
- Vědomí sounáležitosti, sepětí mezi lidmi, prožívání nadšení nad povznášejícími událostmi

„chybí mi setkávání,... chybí mi taková ta babská soudržnost, spřízněná duše“

- Potřeba tvořit, konat dobro
- Znat smysl našeho konání
- Potřeba úcty a uznání
- Víra a život ve víře a společenství

„... duchovní podporu jsem si taky našla, co to čtu a studuju... nechala jsem se pokřtít,... ale nedostanu se do té komunity věřících,... nemůžu na nedělní kázání,... to mi chybí.“

Potřeby růstové

- Seberealizace – osobní růst, úspěch, zaměstnání, ...
- Sebeaktualizace – dobro pro druhé
- Možnost stát se tím, čím mohu, chci, uskutečnění snů a ambicí

„... v tom centru mě to baví,... cítím se tam moc dobře, cítím se jako platnej člověk, platnej člen týmu,... říkají, že jsem úplně jiná,... taková sebevědomá, rozhodná.“

„... co pro mě bylo hroznej pocit, hrozně degradující, co mě ubíjelo, byl pocit, že nejsem začleněná do žádného procesu, kde o něco jde.“

„... protože jsem se rozhodla pečovat, musím všechno plánovat podle toho. Nebylo pro mne možné a není pro mne možné plánovat si nějaké vzdělání,... semináře, přednášky, prostě nelze.“

Možná rizika a negativní dopady péče

- Přetížení: psychické (stres, zodpovědnost, stereotyp), fyzické

„Já si přijdu jako robot, furt to stejné, každý den je jako ten druhý“

„Člověk si řekne detail, vyměním plenku,...každý den, tisíc drobných úkonů a stokrát nic umožilo osla...někdy toho mám docela dost.“

→ Riziko předčasného úmrtí

→ Pocity bezmoci, ztráta schopnosti radovat se, plánovat

→ Syndrom vyhoření, deprese

→ Zhroucení pečujícího či propuknutí nějaké formy duševních potíží či onemocnění (zejména při dlouhodobé péči o lidi s psychiatr. dg.)

→ Vyloučení

→ Ohrožení chudobou

Jak na to – co lze využít

- INFORMACE
- Pomoc v péči – rodina, komunita, instituce
- Dávky státní sociální podpory (StSp) – příspěvek na bydlení, pohřebné
- Dávky hmotné nouze
- Dlouhodobé ošetřovné (1.6.2018)
- Příspěvek na péči (PnP)
- Průkaz OZP a co s ním souvisí
- Jiné (pomůcky – hrazené ze ZP, nehrazené z ZP, příspěvky nadací, ...)

Dlouhodobé ošetřovné

- Náhlé zhoršení zdravotního stavu
- Min. 7 denní hospitalizace
- Potřeba celodenní péče nejméně dalších 30 dnů
- Souhlas ošetřovaného
- Podmínka nemocenského pojištění u pečujícího (min. 90 dnů v posledních 4 měs.)
- Po dobu péče žádná výdělečná činnost
- Dávka 60% redukovaného denního vyměřovacího základu max. po dobu 90 kalendářních dnů

PnP

Stupeň závislosti	Výše dávky			Počet potřebných úkonů závislosti (více než)	
	od 1 roku do 18 let	Dítě 4 – 7 let	nad 18 let	do 18 let	nad 18 let
I - lehká závislost	3 300 Kč		880 Kč	3 potřeby	3-4 potřeb
II - středně těžká závislost	6 600 Kč		4 400 Kč	4-5 potřeb	5-6 potřeb
III - těžká závislost	9 900 Kč	+ 2 000 Kč	8 800 Kč	6-7 potřeb	7-8 potřeb
IV - úplná závislost	13 200 Kč	+ 2 000 Kč	13 200 Kč	8-9 potřeb	9-10 potřeb

základní životní potřeby:

mobilita
orientace
komunikace
stravování
oblékání, obouvání

výkon fyziologické potřeby
péče o zdraví
osobní aktivity
péče o domácnost

Řízení o PnP

- podání žádost (ÚP) <http://portal.mpsv.cz/forms>
- sociální šetření
- lékařské posouzení – PK OSSZ/MPSV
 - informace lékaři – životní potřeby
- posudkové zhodnocení
 - možná ne/přítomnost u posouzení
- nahlédnutí do spisu, vyjádření, námitky - ÚP
- rozhodnutí
- lhůty pro vyřízení X přerušování řízení

Opravné prostředky

- (nahlížení do spisu)
- rozhodnutí - odvolání (15 dnů) – KrP ÚP kde vydáno
- zamítnutí odvolání / žaloba (2 měsíce)- krajský soud ve věcech správního soudnictví
- VOP (právní stránka)
- kasační stížnost – nejvyšší správní soud (opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví)
- přezkum (zákonnost postupu k datu vydání rozhodnutí)
- obnova řízení (neznámé skutečnosti existující v době původního řízení)
- rozklad – proti rozhodnutí ústřednímu správnímu orgánu – rozhoduje ministr

Průkaz OZP

- osoba starší 1 roku
 - s tělesným,
 - smyslovým,
 - duševním postižením

charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Dávky a výhody související s průkazem ZTP, ZTP/P

- Mobilita (ÚP)
- Parkovací průkaz (OÚ)
- Zřízení vyhrazeného parkovacího stání (OÚ)
- Dálniční známka
- Další (slevy – telefon, elektřina, plyn, pojištění, správní poplatky, místní poplatky, TAXI, ...)

Platnost průkazu OZP je jen na území ČR!

Související zákony a vyhlášky

- Co se posuzuje u jednotlivých dávek:
 - ID – invalidita (vyhl. č. 359/2009 Sb.), dg., pokles pracovní schopnosti
 - PnP – zvládání životních potřeb (zák. 108/2006Sb., vyhl. č. 505/2006 Sb.)
 - průkaz OZP – zdravotní stav (zák. 108/2006 SB., vyhl. č. 388/2011 Sb.), dg., schopnost mobility a orientace
 - Pomůcky – dg., zdravotní stav (zák. 108/2006Sb., vyhl. 388/2011 Sb.)
 - Správní řád (z.500/2004 Sb.) – postup při řízení o dávce
-
- SOCIÁLNÍ ŠETŘENÍ (na ÚP)
- LÉKAŘSKÝ NÁLEZ – POSOUZENÍ (na LPS)
- hodnocení z předchozích let, možnost srovnání
- odborná literatura, články

Kde hledat informace a pomoc

- Klára pomáhá z.s.
- Unie pečujících, z. s.
- NRZP (právní poradna)
- Liga vozíčkářů – Nápadník
- JMK (2016) - Určitě si poradíte
- MPSV – konzultační dny, středa 14h – 17h v přízemí budovy MPSV Praha
- Občanské poradny
- SOS- Sdružení na ochranu spotřebitelů

Literatura

- **FRANKL, V., E. 1996.** *A přesto říci životu ano.* Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996.
- **HAMPLOVÁ, D. 2015.** *Proč potřebujeme rodinu, práci, přátele.* Praha : Fortuna Libri, 2015.
- —. **2004.** *Životní spokojenost: rodina, práce a další faktory.* Praha : SOÚ AV ČR, 2004.
- **MASLOW, A. 2014.** *O psychologii bytí.* Praha : Portál, 2014.
- **SELIGMAN, M. 2003.** *Opravdové štěstí.* Praha : Ikar, 2003.
- —. **2014.** *Vzkvétání.* Brno : Jan Melvil publishing, 2014.
- **SMÉKAL, V. 2002.** *Spiritualita v denním životě člověka. In: Galvas, Z. ed Homo religiosus. Vybrané aspekty psychologie náboženství.* Praha : Českomoravská psychologická společnost, 2002.

Děkuji za pozornost

Zdeňka Michálková

zdenka.michalkova@uniepecujicich.cz

tel: 733 678 894